

Yüksel ARSLAN
Ankara Milletvekili

38527

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim YUMAKLI tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Yüksel ARSLAN
Ankara Milletvekili

Tarım sektöründe girdi maliyetlerinin hızla arttığı, üreticinin ciddi bir mali baskı altında olduğu bir dönemde; hububat üretimi stratejik önem taşımaktadır.

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) tarafından 2024 üretim yılı için buğdayda ton başına 1.750 TL'ye kadar, arpada ise ton başına 750 TL'ye kadar fark ödemesi (destekleme primi) uygulanmışken; 2025 üretim yılı için buğday ve arpada aynı nitelikte ton bazlı fark ödemesine ilişkin bir duyuru yapılmamıştır.

Bunun yanında Bakanlığınız ve TMO tarafından yapılan açıklamalarda; temel destekler, planlı üretim desteği ve sertifikalı tohum kullanım desteği kapsamında sağlanan ödemelerin, ortalama verim esas alınarak hesaplandığında ton başına yaklaşık 2.520 TL'ye karşılık geldiği kamuoyuna yansımıştır. Ancak söz konusu ödemelerin fiilen yapılıp yapılmadığı, yapıldıysa hangi üreticilere ve hangi tutarlarda ödendiği hususları kamuoyunda belirsizliği korumaktadır.

Diğer yandan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre; 2024 yılında buğday üretimi 20,8 milyon ton, arpa üretimi 8,1 milyon ton iken; 2025 yılında buğday üretimi 17,9 milyon tona, arpa üretimi ise 6,0 milyon tona gerilemiştir.

Söz konusu durum hem üretimde ciddi bir düşüşe hem de destekleme politikalarının etkinliğinin sorgulanmasına yol açmaktadır.

38527

Yüksel ARSLAN
Ankara Milletvekili

Bu bağlamda;

1. TMO tarafından 2024 üretim yılında buğdayda ton başına 1.750 TL, arpada 750 TL olarak uygulanan fark ödemesi desteği, 2025 üretim yılı için neden uygulanmamıştır?
2. 2025 üretim yılı için buğday ve arpada ton bazlı fark ödemesi yapılmamasına ilişkin Bakanlığınızca alınmış resmî bir karar var mıdır? Var ise gerekçesi nedir?
3. Bakanlığınızın 3 Haziran 2025 tarihli duyurusunda yer alan ton başına toplam 2.520 TL destek ödemesi hangi mevzuat/karar çerçevesinde, hangi şartlarla (ÇKS kaydı, planlı üretim kapsamı, sertifikalı tohum şartı vb.) uygulanacaktır?
4. Söz konusu 2.520 TL/ton destek ödemesi 2025 üretim yılı için fiilen başlatılmış mıdır? Başlatıldıysa; hangi tarihten itibaren, kaç üreticiye, toplam ne kadar ödeme yapılmıştır?
5. Eğer 2.520 TL/ton destek ödemesi tam olarak uygulanmadıysa veya kısmen uygulandıysa; bunun gerekçesi nedir, üreticinin mağduriyetini gidermek üzere telafi edici bir çalışma yapılacak mıdır?
6. TÜİK verilerine göre buğday üretiminin 20,8 milyon tondan 17,9 milyon tona, arpa üretiminin ise 8,1 milyon tondan 6,0 milyon tona düşmesinin nedenleri Bakanlığınız tarafından nasıl değerlendirilmektedir?
7. Üretimde yaşanan bu düşüşün; girdi maliyetleri, destekleme politikaları ve alım fiyatları ile doğrudan bir ilişkisi olduğu yönündeki değerlendirmelere katılıyor musunuz?
8. Buğday ve arpada üretim düşüşünün önlenmesi amacıyla 2025 ve izleyen yıllar için ek bir destekleme modeli veya fark ödemesi uygulaması planlanmakta mıdır?
9. Ton bazlı fark ödemesi yerine uygulamaya konulan yeni destekleme modelinin üretici gelirini koruma açısından sağladığı somut kazanımlar nelerdir; bu kazanımlar hangi veri/etki analizi ile tespit edilmiştir?
10. Hububat üretiminin stratejik önemi dikkate alındığında, çiftçinin üretimden çekilmesini önlemek amacıyla TMO alım fiyatları ve destekleme politikalarında yeni bir düzenleme yapılması gündemde midir?